

อีกครั้งกับ..."?คุณครูขยะ? จิตวิญญาณที่มากกว่าความเป็นครู"

นำเสนอเมื่อ : 4 ส.ค. 2552

'คุณครูขยะ' จิตวิญญาณที่มากกว่าความเป็นครู

ครูสมทรง พันธุ์ภูมิ ครูโรงเรียนธรรมโฆษณ์ ในฐานะประธานกองทุนการจัดการขยะ

'ครู'บางคนอาจทำหน้าที่เพียงให้ความรู้ทางวิชาการ ขณะที่บางท่านมุ่งอบรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย แต่คุณครูเหล่านี้ยังมีการก๊อจอีกอย่างหนึ่งซึ่งท่านทำด้วยความเต็มใจ คือการรณรงค์ให้มีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยตั้งเป็น'ธนาคารขยะ'เพื่อรับซื้อขยะจากนักเรียน ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงส่งผลให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนเปลี่ยนไปกลายเป็นโรงเรียนที่สะอาดสะอาดอีกทั้งมีการขยายโครงการเขาไปสู่ชุมชน แมจะยากลำบากและเหน็ดเหนื่อยเพียงไร แต่คุณครูเหล่านี้ก็ไม่เคยท้อถอย และไม่เคยน้อยใจที่ใครๆเรียกพวกเขาว่า 'ครูขยะ'

ครูสมทรง พันธุ์ภูมิ ครูโรงเรียนธรรมโฆษณ์ ในฐานะประธานกองทุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม 12 โรงเรียนพันธมิตร คือหนึ่งใน'ครูขยะ' ซึ่งเป็นผู้จุดประกายให้เกิดโครงการ'การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม 12 โรงเรียนพันธมิตร' ที่ ณ วันที่ผลแห่งความพยายามได้ผลดอกออกใบกลายเป็นโครงการที่สามารถลดปริมาณขยะในโรงเรียนและในชุมชนอย่างได้ผลเกินคาด

จุดเริ่มก่อนหยั่งราก

ก่อนหน้านี้ครูสมทรงและคุณครูอีกหลายโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร จ.สงขลา ต่างก็จัดทำโครงการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยภายในโรงเรียนของตนเอง โดยมีเทศบาลเมืองสิงหนครให้การสนับสนุนบางส่วน จนกระทั่งเมื่อปี 2547 บริษัท เซฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด ได้เห็นถึงความตั้งใจจริงของบรรดา'ครูขยะ' และเชื่อมั่นว่าโครงการดังกล่าวจะสามารถช่วยลดปัญหาขยะในชุมชนได้ จึงเข้ามาให้การสนับสนุนงบประมาณหลักในการดำเนินโครงการ

ที่ผ่านมา โรงเรียนต่างๆ ในเขตเทศบาลสิงหนครเขาก็ทำโครงการจัดการขยะ ในโรงเรียนของตัวเองโดยส่วนใหญ่ จะตั้งเป็นธนาคารขยะเพื่อรับซื้อขยะจากนักเรียน โดย นักเรียนจะเอาขยะชนิดต่างๆมาแลกเปลี่ยนเงินหรืออุปกรณ์การเรียน เช่น ดินสอ ยางลบ หลังจากทำไปได้สักพักทางเทศบาลและทางบริษัทเซฟรอนก็เข้ามาให้การสนับสนุน และเกิดการรวมตัวกันของ 11 โรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลสิงหนครและอีก 1 โรงเรียนในอำเภอเมือง ซึ่งเซฟรอนให้เงินอุดหนุนอยู่แล้ว เกิดเป็น 12 โรงเรียนพันธมิตร

ร่วมมือกันในการจัดการขยะแบบครบวงจร

เมื่อขยะกลายเป็นสิ่งมีค่า

สำหรับวิธีการรับซื้อขยะนั้นทางธนาคารจะมีการกำหนดราคาขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้เช่น พลาสติก ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ โลหะในอัตราที่ใกล้เคียง กับราคารับซื้อของเก่าทั่วไปโดยนักเรียนที่นำขยะมาขายจะรับเป็นเงินสดกลับไป หรือรับเป็นอุปกรณ์การเรียนต่างๆ ก็ได้ ซึ่งขยะส่วนหนึ่งจะนำไปขายต่อให้แการับซื้อของเก่า และอีกส่วนหนึ่งนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาหัตถกรรม เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ จากเศษวัสดุเหลือใช้ นอกจากนี้ ยังมีมารับซื้อขยะเปียก เช่น ใบไม้ เศษผักและผลไม้ เพื่อนำมาทำปุ๋ยชีวภาพและน้ำชีวภาพ เพื่อใช้ในแปลงปลูกผักของโรงเรียนและนำไปจำหน่ายเป็นรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

ขยะส่วนใหญ่ของโรงเรียนเรา จะเป็นพวกใบไม้ เข้านักเรียนก็จะมีถุงพลาสติกคนละใบเก็บใบไม้ได้ก็เอามาส่งที่ธนาคารขยะ เจ้าหน้าที่(นักเรียนที่รวมเป็นคณะทำงานในโครงการ)ก็จะชั่งแล้วจัดบันทึกไว้ โดยกำหนดราคาอยู่ที่ 5 กิโลกรัม 2 บาท สิ้นเดือนก็มารับเงินไป ทางโรงเรียนก็เอาขยะสดพวกนี้ไปทำปุ๋ยใช้ในแปลงผักของโรงเรียน เหลือก็แบ่งให้พ่อแม่ผู้ปกครองเอาไปใช้ เท่าที่คุยกับเพื่อนๆครูโรงเรียนอื่นๆทราบว่าเด็กๆ เขาตื่นตัวกันมาก เดียวนี้แต่ละโรงเรียนไม่มีขยะให้เห็นเลยเพราะทุกอย่างเก็บขายได้หมด

ขยายแนวคิดสู่ชุมชน

จากการร่วมแรงร่วมใจของบรรดาคุณครูและเด็กๆในโรงเรียนทำให้โครงการธนาคารขยะประสบความสำเร็จอย่างงดงาม จากโรงเรียนที่เกลื่อนกลาดไปด้วยเศษขยะกลายเป็นโรงเรียนที่สะอาดสะอ้านน่ามอง ส่งผลให้ชุมชนเริ่มเห็นความสำคัญของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ชาวบ้านจากหลายชุมชนเริ่มเข้ามาขอคำปรึกษาจากโรงเรียนต่างๆเรื่องการจัดตั้งธนาคารขยะระดับชุมชนขณะที่กลุ่มแม่บ้านต่างหันมาผลิตสินค้าจากเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ผาพลาสติกกันเปื้อนที่ได้จากซองน้ำยาปรับผ้านุ่ม ดอกไม้ประดิษฐ์จากหลอดกาแฟ หรือโต๊ะ-เก้าอี้ที่ทำจากยางรถยนต์

"เดี๋ยวนี้ชาวบ้านเขารู้ว่าขยะทุกชิ้นมีค่า ไม่มีใครทิ้งขยะเรี่ยราด พอทุกคนเห็นประโยชน์ของการจัดการขยะสิ่งแวดล้อมในชุมชนก็ดีขึ้น"